

Zadeva C-707/19

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

23. september 2019

Predložitveno sodišče:

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia (Poljska)

Datum predložitvene odločbe:

2. september 2019

Tožeča stranka:

K.S.

Tožena stranka:

A.B.

SKLEP

Lodź, 2. septembra 2019

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy (občinsko sodišče v Lodžu–mestno središče v Lodžu XIII, gospodarski oddelek, Poljska), v sestavi:

Predsednik [...] (ni prevedeno)

je po obravnavi [...] (ni prevedeno)

na nejavni seji

v zadevi glede tožbe **K. S.**

proti **A.B.**

o vprašanju za predhodno odločanje:

sklenilo:

1. Sodišču Evropske unije se v skladu s členom 267(a) PDEU [...] (ni prevedeno) v predhodno odločanje predloži to vprašanje:
 - (a) Ali je treba člen 3 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL 2009, L 263, str. 11) razlagati tako, da mora v okviru „vseh ustreznih ukrepov“ vsaka država članica zagotoviti, da zavarovalnica v okviru zavarovanja civilne odgovornosti krije celotno škodo, vključno s posledicami škodnega dogodka, kot sta vleka vozila poškodovane osebe v matično državo in stroški potrebnega parkiranja vozil?
 - (b) Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen, ali je lahko ta odgovornost na kakršen koli način omejena z zakonodajo držav članic?
2. postopek v obeh zadevah se v skladu s členom 177(1), točka 3¹, k.p.c. (poljski civilni zakonik), prekine.

VPRAŠANJE ZA PREDHODNO ODLOČANJE Z DNE 2. SEPTEMBRA 2019, KI JE BILO PREDLOŽENO SODIŠČU EVROPSKE UNIJE

Obseg obveznosti ureditve zavarovanja civilne odgovornosti za škodo, nastalo pri uporabi motornih vozil, na podlagi Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

II. Obrazložitev predmeta spora in poteka postopka.

II.1. Tožeča stranka K.S. je 23. januarja 2017 pri Sąd Rejonowi dla Łodzi-Śródmieścia (občinsko sodišče v Lodžu-mestno središče) [...] (ni prevedeno) vložila tožbo zoper A.B. [za] plačilo zneska 14.413,78 poljskih zlotov (PLN) iz naslova povračila stroškov vleke poškodovanega vozila znamke V., skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 17. aprila 2015, zneska 14.113,78 PLN iz naslova povračila [stroškov] vleke poškodovanega polpriklopnika, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 17. aprila 2015, ali zneska 6.020 PLN iz naslova povračila stroškov parkiranja poškodovanih vozil, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 18. maja 2016. V utemeljitev tožbe je bilo navedeno, da je 30. oktobra 2014 v kraju K. (Latvija) prišlo do nesreče, v kateri je bilo poškodovano vozilo znamke V. skupaj s polpriklopnikom. Ti vozili sta bili v lasti tožeče stranke in registrirani na Poljskem. Povzročitelj škode je imel civilno odgovornost

zavarovano pri toženi stranki A.B. Po nesreči sta bili vozili poškodovani na način, da ni bila možna njuna vrnitev na sedež družbe oškodovanca.

Iz tega razloga je tožeča stranka plačala stroške parkiranja poškodovanih vozil v višini 6.020 PLN ter stroške prevoza vozil iz Latvije na Poljsko [...] (ni prevedeno) v skupnem znesku 32.860 PLN (16.600 PLN neto za vozilo znamke V. ter 16.260 PLN neto za polpriklopnik). Tožena stranka je priznala svojo odgovornost za dogodek z dne 30. oktobra 2014, vendar je kot odškodnino plačala samo znesek 2.246,22 PLN za povračilo stroškov vleke vozila znamke V in znesek 2.246,22 PLN za povračilo stroškov vleke polpriklopnika, ni pa hotela plačati zneska 6.020 PLN iz naslova povračila stroškov parkiranja.

II.2. Tožena stranka A.B. je v odgovoru na tožbo predlagala, naj se tožba v celoti zavrne. V utemeljitev je navedla, da je v skladu z latvijsko zakonodajo, ki se uporablja za odgovornost zavarovalnice, dolžna povrniti stroške vleke le na ozemlju Republike Latvije, stroške parkiranja pa le, če so bili stroški parkiranja povezani s kazenskim ali drugim postopkom.

III. Vsebina pravnih določb, ki se uporabljajo v zadevi

III.1. Pravo Evropske unije:

Direktiva 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti [...] (ni prevedeno)

(2) Zavarovanje civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (avtomobilsko zavarovanje) je posebnega pomena za evropske državljane, bodisi kot imetnike zavarovalnih polic ali kot oškodovance v nesrečah. Izjemnega pomena je tudi za zavarovalnice, saj predstavlja pomemben del neživljenjskega zavarovanja v Skupnosti. Avtomobilsko zavarovanje vpliva tudi na prosto gibanje ljudi in vozil. Zato bi morala biti okrepitev in konsolidacija notranjega zavarovalniškega trga na področju avtomobilskega zavarovanja ključni cilj ukrepanja Skupnosti na področju finančnih storitev.

(3) Vsaka država članica bi morala sprejeti vse potrebne ukrepe, s katerimi zagotovi, da je civilna odgovornost pri uporabi vozil, ki izvirajo z njenega ozemlja, pokrita z zavarovanjem. Obseg kritja odgovornosti in pogoji zavarovalnega kritja se določijo na podlagi teh ukrepov.

Člen 3

Obvezno zavarovanje vozil

Vsaka država članica ob upoštevanju člena 5 sprejme vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da je civilna odgovornost pri uporabi vozil, ki se običajno nahajajo na njenem ozemlju, krita z zavarovanjem.

Na podlagi ukrepov iz prvega pododstavka se določi kritje obveznosti in pogoji kritja.

Vsaka država članica sprejme vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da zavarovalna pogodba zajema tudi:

- (a) v skladu z veljavno zakonodajo v drugih državah članicah, izgubo ali poškodbo, povzročeno na ozemlju teh držav;
- (b) izgubo ali poškodbo, ki jo utrpijo državljani držav članic na direktni poti med dvema ozemljema, v katerih velja Pogodba, če noben nacionalni zavarovalni biro ni odgovoren za ozemlje, ki ga prečkajo; v takšnem primeru se mora izguba ali škoda kriti v skladu z nacionalno zakonodajo o obveznem zavarovanju, veljavno v državi članici, na ozemlju katere se vozilo običajno nahaja.

Zavarovanje iz [prvega odstavka] obvezno krije oboje, materialno škodo in telesne poškodbe.

Člen 5

Odstopanje od obveznosti zavarovanja vozila

1. Država članica lahko odstopa od člena 3 glede nekaterih fizičnih ali pravnih oseb, zasebnih ali javnih; seznam takih oseb sestavi zadevna država in ga sporoči drugim državam članicam in Komisiji.

Država članica, ki tako odstopa, sprejme ustrezne ukrepe, da zagotovi plačilo odškodnine v zvezi z izgubo ali poškodbo, ki je bila na njenem ozemlju in na ozemlju drugih držav članic povzročena z vozili, ki pripadajo takim osebam.

Zlasti določi organ v državi, v kateri se zgodi izguba ali škoda, ki je odgovoren za odškodnino oškodovancem v skladu z zakoni te države v primerih, ko se točka (a) člena 2 ne uporablja.

Komisiji sporoči seznam oseb, izvzetih iz obveznega zavarovanja, in organov, ki so odgovorni za plačevanje odškodnin.

Komisija ta seznam objavi.

2. Država članica lahko odstopa od člena 3 glede nekaterih vrst vozil ali nekaterih vozil, ki imajo posebne tablice; seznam takih vrst ali takih vozil sestavi zadevna država in ga pošlje drugim državam članicam in Komisiji.

V tem primeru država članica zagotovi, da se vozila iz prvega pododstavka obravnavajo na enak način kot vozila, ki ne izpolnjujejo zavarovalne obveznosti iz člena 3.

IV.1 Latvijo pravo:

Zakon o obveznem zavarovanju civilne odgovornosti lastnikov vozil v cestnem prometu. (Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums)

Člen 28 Stroški, povezani z odstranitvijo vozila ali drugih njegovih delov, so stroški odstranitve vozila ali drugih njegovih delov s kraja prometne nesreča do kraja lastnikovega prebivališča ali prebivališča pooblaščenega uporabnika, ki je vozil vozilo v trenutku, ko se je prometna nesreča zgodila, ali na kraj popravila na ozemlju Republike Latvije. Če je treba v okviru preiskave v kazenskem postopku ali iz katerega koli drugega razloga vozilo ali druge njegove dele nujno pustiti na parkirišču, je treba v škodo vključiti tudi stroške prevoza vozila ali drugih njegovih delov do ustreznega parkirišča ter ceno parkirnih storitev.

V. Obrazložitev razlogov, zaradi katerih ima predložitveno sodišče dvome glede razlage nekaterih določb prava Unije, in pojasnitev zveze, ki po mnenju predložitvenega sodišča obstaja med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari.

V.1. V zadevi, ki jo obravnava predložitveno sodišče se porajajo dvomi, v kakšnem obsegu člen 3 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta določa obveznost držav članic, da zagotovijo zavarovanje civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil. Pojavlja se vprašanje, ali je treba ta člen razlagati tako, da mora v okviru „vseh ustreznih ukrepov“ vsaka država članica zagotoviti, da zavarovanje civilne odgovornosti krije celotno škodo, vključno s stroški vleke vozila v matično državo ter stroškov parkiranja vozil, in ali je zato člen 28 latvijskega zakona o obveznem zavarovanju civilne odgovornosti lastnikov vozil v cestnem prometu v nasprotju s členom 3 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti.

V.2. V obravnavani zadevi je bilo pravo, ki se uporablja, določeno na podlagi Konvencije o zakonu, ki velja za prometne nesreče, sklenjene v Haagu dne 4. maja 1971, v skladu s katero je pravo, ki se uporablja, pravo države, v kateri se je pripetila prometna nesreča, v obravnavanem primeru torej pravo Republike Latvije. Vendar pa je kljub temu, da je treba zadevo reševati na podlagi določb latvijskega prava, pomembno, da se upoštevajo ustrezne določbe Evropske unije.

- V.3.** Člen 3 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 določa, da morajo države članice v svojem nacionalnem pravnem redu uvesti splošno obveznost zavarovanja vozil. Ne določa pa v kakšnem obsegu mora posamezna država članica zagotoviti kritje zavarovanja civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil. Člen 3, [odstavek] 2, določa le, da se na podlagi ukrepov („ustreznih ukrepov“) iz prvega pododstavka določi kritje obveznosti in pogoji kritja.
- V.4.** V sodni praksi Sodišča (glej sodbo Sodišča z dne 11. julija 2013 v zadevi C-409/11, www.curia.europa.eu) je bilo poudarjeno, da je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi sobesedilo in cilje, ki jih uresničuje ureditev, katere del je. Zaradi splošnosti besedila člena 3 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta, je treba torej obseg obveznosti, naložene državam članicam, razlagati ob upoštevanju sobesedila in ciljev te določbe.
- V.5.** Težave pri razlagi in dvomi se stopnjujejo z uporabo – v členu 3 Direktive – izraza „ustrezni ukrepi“, ki ga je zaradi njegovega splošnega pomena mogoče razlagati različno. V zvezi s tem niti terminologija, uporabljena v besedilih direktive v jezikih držav članic, ni nepomembna. V angleškem besedilo je namreč navedeno: „Each Member State must take all appropriate measures to ensure that civil liability in respect of the use of vehicles normally based in its territory is covered by insurance“. Zato se zdi, da ima besedilo direktive v angleški različici bistveno odločnejšo vsebino zajeto v izrazu „all appropriate measures“. V členu 3 Direktive v francoskem besedilu pa je razvidna uporaba še bolj kategoričnega izraza, saj ta določa: „Chaque État membre prend toutes les mesures appropriées, sous réserve de l'application de l'article 5, pour que la responsabilité civile relative a la circulation des véhicules ayant leur stationnement habituel sur son territoire soit couverte par une assurance“. Zato se zdi, da v francoski različici izraz „toutes les mesures appropriées“ kaže na potrebo po določitvi ukrepov, ki se lahko štejejo za zadostne za doseg cilja direktive in uveljavitev načela polne odškodnine, pri čemer mora država članica uporabiti vse potrebne ukrepe. Glede na vzporedni besedili besedilo v poljskem jeziku vsebuje manj kategorično obveznost ravnanja, pri čemer je bil v poljskem pravu obseg odgovornosti zavarovalnic razširjen s sodno prakso rednih sodišč in vrhovnega sodišča.
- V.6.** V uvodni izjavi 2 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta je poudarjen pomen ureditve in opozorjeno, da je ključni cilj ukrepanja Skupnosti okrepitev in konsolidacija notranjega zavarovalniškega trga na področju avtomobilskega zavarovanja. Nacionalni predpisi držav članic morajo torej, po mnenju predložitvenega sodišča, zagotoviti, da se oškodovanci obravnavajo na podoben način, ne glede na kraj v Evropski uniji, v katerem se je zgodil dogodek. Zdi se namreč, da je namen evropskega zakonodajalca okrepiti prosti pretok vozil in oseb, kar bi bilo v prid razlagi predpisov Unije, v skladu s katero mora država članica urediti

zavarovanje civilne odgovornosti za celotno škodo, to je tudi glede stroškov vleke v matično državo oškodovanca.

- V.7.** V državah članicah, kot je Republika Poljska, se poudarja, da je treba obveznost zavarovatelja, da povrne škodo, izpolniti v skladu z načelom polne odškodnine. V skladu s stališčem, ki je v poljski sodni praksi in doktrini ustaljeno, ima oškodovanec tako pravico od zavarovalnice zahtevati odškodnino, ki krije vso škodo, nastalo v zvezi s škodnim dogodkom, in vse ugodnosti, ki bi jih imela, če do škodnega dogodka ne bi prišlo.
- V.8.** Predložitveno sodišče navaja, da v skladu s členom 3[(4)] Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta zavarovanje civilne odgovornosti obvezno zajema premoženjsko škodo in telesne poškodbe. Ni dvoma, da stroški vleke in potrebnega parkiranja vozil, ki jih je nosil oškodovanec, pomenijo premoženjsko škodo, nastalo zaradi škodnega dogodka. Zato se zdi pogoj vzročne zveze nesporen. Pravni spor je trenutno omejen na razlago pravnih predpisov. Iz zgoraj navedenega izhaja, da se dobesedna razlaga člena 28 latvijskega zakona [...] (ni prevedeno) lahko izkaže za nezdržljivo z besedilom in namenom člena 3[(4)], peti stavek, Direktive, saj lahko privede do položaja, v katerem zavarovanje civilne odgovornosti ne krije materialne škode, nastale v zvezi s škodnim dogodkom. Predložitveno sodišče je pred vložitvijo predloga za sprejetje predhodne odločbe preučilo tudi razpoložljive informacije v zvezi s prakso latvijskih sodišč in njihovo razlago. V ta namen je bilo latvijsko ministrstvo za pravosodje pozvano naj predloži informacije o razlagi, naročeno pa je bilo tudi izvedensko mnenje [...] (ni prevedeno) G. L. z dne 7. junija 2019, ki potrjuje ozko razlago člena 28 latvijskega zakona [...] (ni prevedeno)
- V.9.** V prid temu, da mora v okviru „vseh ustreznih ukrepov“ država članica zagotoviti, da zavarovanje civilne odgovornosti krije tudi škodo, ki se nanaša na stroške vleke vozila v matično državo ter stroškov potrebnega parkiranja, govori tudi besedilo člena 5 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ki določa odstopanja od obveznosti zavarovanja vozil v zvezi z nekaterimi fizičnimi ali pravnimi osebami. Vendar pa mora država članica tudi v takem primeru sprejeti ustrezne ukrepe, da zagotovi plačilo odškodnine v zvezi z izgubo ali poškodbo, ki je bila na njenem ozemlju in na ozemlju drugih držav članic povzročena z vozili, ki pripadajo takim osebam.
- V.10.** Glede na zgoraj navedeno je po mnenju predložitvenega sodišča mogoče sklepati, da bi lahko razlaga člena 28 latvijskega zakona, v delu v katerem omejuje odgovornost zavarovalnice, povzročila učinke, ki so nezdržljivi s cilji Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta. To bi namreč pomenilo, da se oškodovancu s sedežem v drugi državi članici odvzame možnost, da pridobi odškodnino za premoženjsko škodo, ki je sestavljena iz stroškov vleke do njenega sedeža ter stroškov potrebnega parkiranja vozil na ozemlju druge države članice. Odločitev o navedenem vprašanju je

predhodne narave glede na spor o katerem odloča predložitveno sodišče in je odločilna okoliščina za utemeljenost nadaljevanja postopka.

DELOVNI DOKUMENT